

31971L0127

22.3.1971

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 68/1

NÕUKOGU DIREKTIIV,**1. märts 1971,****mootorsõidukite tahavaatepeegleid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta**

(71/127/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽¹⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾

ning arvestades, et:

tehnilised nõuded, millele mootorsõidukid peavad siseriiklike õigusaktide kohaselt vastama, kehtivad muu hulgas ka nende tahavaatepeeglite kohta;

kõnealused nõuded on liikmesriigiti erinevad; seepärast on vajalik, et kõik liikmesriigid võtaksid lisaks olemasolevatele eeskirjadele või nende asemel vastu samad nõuded eelkõige selleks, et oleks võimalik kohaldada iga sõidukitüübi puhul EMÜ tüübikinnitusmenetlust, mis kehtestati nõukogu 6. veebruari 1970. aasta direktiiviga mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta; ⁽³⁾

tagavaatepeegleid käsitlevates eeskirjades tuleks sätestada nõuded, mis ei puuduta mitte ainult nende paigaldamist sõidukitele, vaid ka nende konstruktsiooni;

tahavaatepeeglite ühtlustatud tüübikinnitusmenetlus võimaldab igal liikmesriigil kontrollida vastavust ühistele konstruktsiooni-

ja katsetamisnõuetele ning teatada teistele liikmesriikidele kontrollimise tulemustest, saates nendele iga tahavaatepeeglitüübi tüübikinnitustunnistuse koopia; EMÜ tüübikinnitusemärgi kinnitamine kõigile tüübikinnituse nõuete kohaselt valmistatud peeglitele välistab nende peeglite kontrollimise vajaduse teistes liikmesriikides,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Iga liikmesriik kinnitab mis tahes tahavaatepeeglitüübi, mis vastab I lisa punktis 2 ettenähtud konstruktsiooni- ja katsetamisnõuetele.

2. Tüübikinnituse andnud liikmesriik võtab vajaduse korral koostöös teiste liikmesriikide pädevate asutustega vajalikud meetmed, et kontrollida tootmisnäidiste vastavust kinnitatud tüübile selleks vajalikus ulatuses. Selline kontroll piirdub pistelise kontrolliga.

Artikkel 2

Liikmesriigid annavad igale nende poolt artikli 1 kohaselt kinnitatud tahavaatepeeglitüübi tootjale või tootja volitatud esindajale I lisa punktis 2.6 osutatud näidisele vastava EMÜ tüübikinnitusemärgi.

⁽¹⁾ EÜT C 160, 18.12.1969, lk 7.⁽²⁾ EÜT C 48, 16.4.1969, lk 16.⁽³⁾ EÜT L 42, 23.2.1970, lk 1.

Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et välistada niisuguste märkide kasutamine, mis võivad tekitada segadust artikli 1 kohaselt tüübikinnituse saanud tahavaatepeeglite ja muude peeglite vahel.

Artikkel 3

1. Ükski liikmesriik ei tohi tahavaatepeeglite turuleviimist nende konstruktsiooni või toimimisviisi tõttu keelata, kui nendel on EMÜ tüübikinnitusmärk.

2. Kuid see säte ei takista liikmesriikidel võtmast neid meetmeid tahavaatepeeglite suhtes, millel on EMÜ tüübikinnitusmärk, kuid mis oma konstruktsiooni tõttu ei vasta kinnitatud tüübinäidisele.

Kõnealune liikmesriik teatab viivitamata teistele liikmesriikidele ja komisjonile võetud meetmetest ja põhjendab oma otsust. Kohaldatakse ka artikli 5 sätteid.

Lõike 1 tähenduses puudub kinnitatud tüübinäidisele vastavus siis, kui ei ole täidetud I lisa punktide 2.1, 2.2 ja 2.4 nõuded.

Artikkel 4

Iga liikmesriigi pädevad asutused saavad ühe kuu jooksul muude liikmesriikide pädevatele asutustele tüübikinnitustunnistuse koopia iga tahavaatepeeglitüübi kohta, millele nad tüübikinnituse annavad või mille puhul nad tüübikinnituse andmisest keelduvad.

Artikkel 5

1. Kui EMÜ tüübikinnituse andnud liikmesriik leiab, et teatav hulk samasugust tüübikinnitusmärki kandvaid tahavaatepeegleid ei vasta tema poolt kinnitatud tüübile, siis võtab see liikmesriik vajalikud meetmed tagamaks, et tootmisnäidised vastaksid kinnitatud tüübile. Kõnealuse liikmesriigi pädevad asutused informeerivad teiste liikmesriikide pädevaid asutusi võetud meetmetest, mis võivad vajaduse korral viia kuni EMÜ tüübikinnituse tühistamiseni. Nimetatud liikmesriikide asutused, olles saanud teise liikmesriigi pädevatelt asutustelt nõuetest kõrvalekaldumise teate, võtavad samasugused meetmed.

2. Liikmesriikide pädevad asutused informeerivad üksteist ühe kuu jooksul igast EMÜ tüübikinnituse tühistamisest ja selle põhjustest.

3. Kui EMÜ tüübikinnituse andnud liikmesriik vaidlustab nõuetest kõrvalekaldumise teate, peavad asjaomased liikmesriigid püüdma vaidluse lahendada. Komisjon peab olema pidevalt informeeritud ning vajadusel korraldama asjakohaseid konsultatsioone vaidluse lahendamiseks.

Artikkel 6

Iga käesoleva direktiivi rakendamisel vastuvõetud sätete kohane otsus tahavaatepeeglile tüübikinnituse andmisest keeldumise või tüübikinnituse kehtetuks tunnistamise või kasutamise keelamise kohta peab olema üksikasjalikult põhjendatud. Sellisest otsusest teatatakse asjaomasele isikule ning samal ajal informeeritakse teda õiguskaitsevahenditest, mis liikmesriikides kehtivate seaduste alusel on tema kasutuses, ning selliste õiguskaitsevahendite kasutamise tähtaegadest.

Artikkel 7

Ükski liikmesriik ei tohi keelduda sõidukile EMÜ või siseriikliku tüübikinnituse andmisest tahavaatepeeglitega seotud põhjustel, kui neil on EMÜ tüübikinnitusmärk ning need on paigaldatud I lisa punktis 3 ettenähtud nõuete kohaselt.

Artikkel 8

Käesolevas direktiivis tähendab "sõiduk" teedel kasutamiseks mõeldud, kerega või kereta, vähemalt neljarattalist mootorsõidukit, mille valmistajakiirus ületab 25 km/h, välja arvatud rööbastel liikuvad sõidukid, põllutööriidid ja -masinad ning töösõidukid.

Artikkel 9

Muudatused, mis on vajalikud I, II ja III lisa esitatud nõuete kohandamiseks tehnika arenguga, võetakse vastu mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust õigusaktide ühtlustamise käsitleva nõukogu 6. veebruari 1970. aasta direktiivi artiklis 13 ettenähtud korras.

Artikkel 10

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid 18 kuu jooksul alates direktiivi teatavakstegemisest ning teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide tekst edastatakse komisjonile.

Brüssel, 1. märts 1971

Artikkel 11

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

*Nõukogu nimel
eesistuja*

M. SCHUMANN

I LISA

1. MÕISTED

- 1.1. *Tahavaatepeegel* – mis tahes seade, mis on mõeldud punktis 3.5 geomeetriliselt määratletud vaateväljas mõistlikes piires tahapoole selge vaate andmiseks, mida ei kata sõidukiosad ega sõidukis olevad sõitjad.
- 1.2. *Sisemine tahavaatepeegel* – punktis 1.1 määratletud seade, mis on paigaldatud sõitjateruumi.
- 1.3. *Välimine tahavaatepeegel* – punktis 1.1 määratletud seade, mis on paigaldatud sõiduki välispinnale.
- 1.4. *Tahavaatepeegli klass* – tahavaatepeeglid, millel on üks või mitu ühist omadust või funktsiooni. Sisemised tahavaatepeeglid on rühmitatud I klassi, välimised tahavaatepeeglid II ja III klassi.
- 1.5. *A-kategooria sõiduk* – kõik sõidukid, mille suurim tehniliselt lubatud täismass ületab 3,5 tonni.
- 1.6. *B-kategooria sõiduk* – kõik sõidukid, mille suurim tehniliselt lubatud täismass ei ületa 3,5 tonni.
- 1.7. *Juhi silmaterade asukohad* – kaks teineteisest 65 mm kaugusel olevat punkti, mis asuvad 635 mm kõrgusel III lisas määratletud juhiistme punktist H. Neid punkte ühendav sirgjoon on risti sõiduki vertikaalse keskpikitasapinnaga. Kaht silmaterade asukohta ühendava sirglõigu keskpunkt on rooliseadme keset läbival vertikaaltasapinnal. Kui see tasapind ei läbi juhiistme ilmset keset, tuleb tasapinda vajalikus külgsuunas nihutada.
- 1.8. *R* – peegli keskmest mõõdetud ja millimeetrites väljendatud peamiste kumerusraadiuste keskmine.

2. TAHAVAATEPEEGLITE EMÜ TÜÜBIKINNITUST KÄSITLEVAD SÄTTED

2.1. Üldnõuded

- 2.1.1. Kõik tahavaatepeeglid peavad olema reguleeritavad.
- 2.1.2. Peegelpinna äär peab olema vähemalt 3,5 millimeetrisel ümaraservalises hoidikus.
- 2.1.3. Välimistel tahavaatepeeglitel ei tohi olla väljaulatuvaid osi, mille kumerusraadius on alla 3,5 mm.

2.2. Mõõtmed

2.2.1. Sisemised tahavaatepeeglid (I klass)

Peegelpinna mõõtmed peavad olema sellised, et sellele oleks võimalik paigaldada ristkülik, mille ühe külje pikkus on 4 cm ja teise külje pikkus

$$15 \text{ cm} \times \frac{1}{1 + \frac{1000}{R}}$$

2.2.2. Välimised tahavaatepeeglid (II ja III klass)

2.2.2.1. Peegelpinna mõõtmed peavad olema sellised, et sellele oleks võimalik paigaldada

- ristkülik, mille kõrgus on 4 cm ja pikkus a sentimeetrit,
- ristküliku kõrgusega paralleelne sirglõik, mille pikkus on b sentimeetrit,

2.2.2.2. a ja b miinimumväärtused on esitatud allpool olevas tabelis:

Tahavaatepeegli klass	Sõidukikategooria, mille tarvis tahavaatepeegel on konstrueeritud	a	b
II	A	$\frac{17}{1 + \frac{1000}{R}}$	20
III	B	$\frac{13}{1 + \frac{1000}{R}}$	7

2.3. Peegelpind ja peegeldustegurid

2.3.1. Peegelpind peab piirnema tavalise kumera kõveraga.

2.3.2. Peegelpind peab normaalsetes kasutustingimustes säilitama punktis 2.3.5 sätestatud omadused halbadele ilmastikutingimustele vaatamata.

2.3.3. Peegelpinnad peavad koosnema tasapeeglitest või sfäärilistest kumerpeeglitest. Erinevus peamiste kumerusraadiuste ja peegli keskosa vahel mis tahes punktis ei tohi olla suurem kui 0,25 R.

2.3.4. Punktis 1.8 määratletud kumerusraadiuste keskmine R ei tohi olla järgmistest väärtustest väiksem:

- II klassi tahavaatepeeglite puhul 1 800 mm,
- I ja III klassi tahavaatepeeglite puhul 1 200 mm.

2.3.5. Peegelpinna normaalne peegeldustegur ei tohi olla väiksem kui 35 %. Kui peeglil on kaks asendit ("päevane" ja "öine"), ei tohi normaalne peegeldustegur "öises" asendis olla väiksem kui 4 %. Tahavaatepeegel ei tohi takistada liikluses kasutatavate signaalvärvide eristamist.

2.4. Katsed

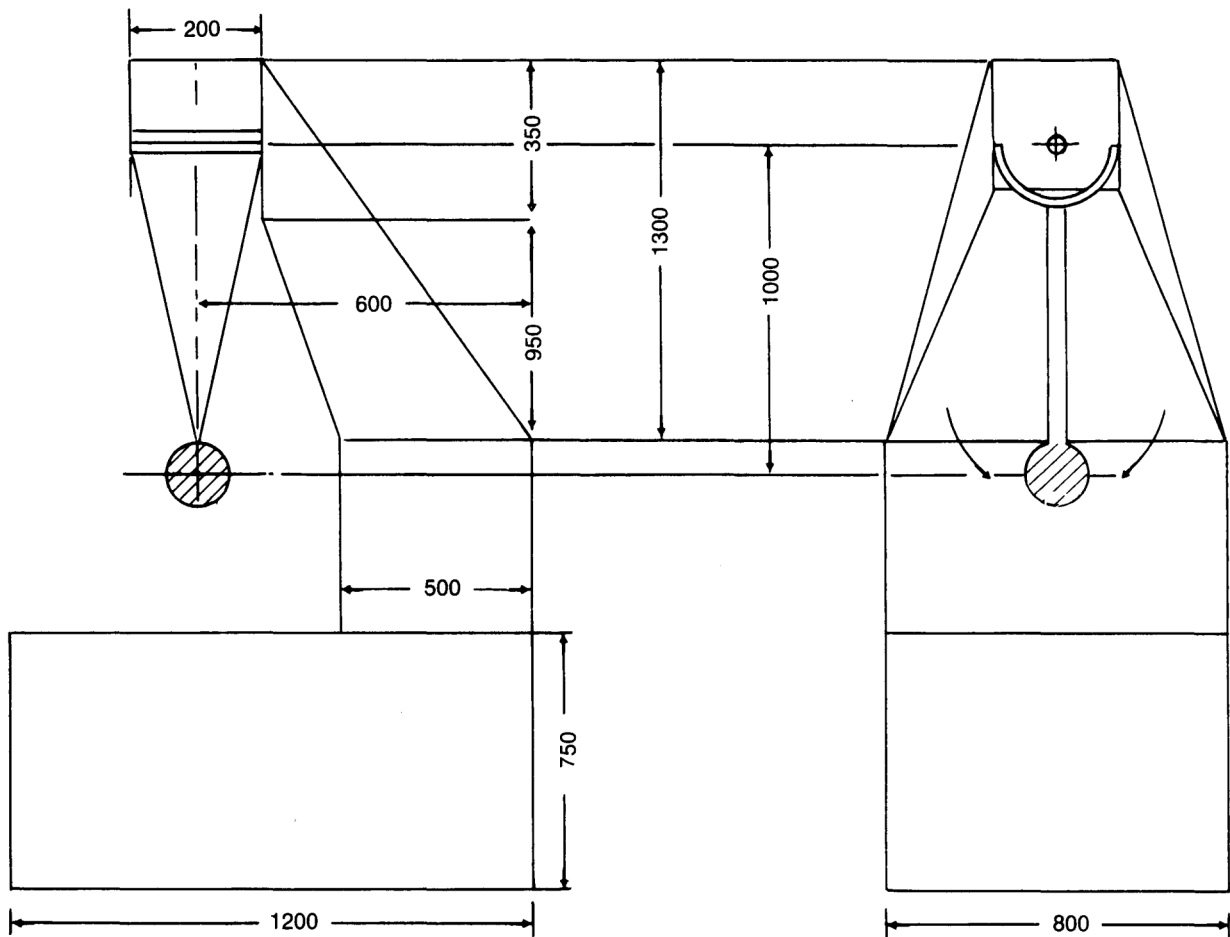
2.4.1. Punktides 2.4.2 ja 2.4.3 kirjeldatud viisil katsetatakse, kuidas mõjuvad löögid ja varte või tugede külge kinnitatud hoidikute painutamine tahavaatepeeglitele.

2.4.2. Löökkatse

2.4.2.1. Katseseadme kirjeldus

2.4.2.1.1. Katseseade koosneb pendlist, mille moodustab haamripeaga tala. Katseobjekti kinnitamiseks kasutatakse pendli raami külge jäigalt kinnitatud tuge (joonis 1).

Löökkatseseadme peamised mõõtmed

Joonis 1

2.4.2.1.2. Löögi andmiseks kasutatava haamri pea peab olema pallikujuline, mille läbimõõt on $165 \text{ mm} \pm 5 \text{ mm}$. See on jäik ning kaetud 5 mm paksuse kattekummiga, mille Shore'i kõvadus A on 50.

2.4.2.1.3. Pendli löögikese ühtib haamriotsa pallikujulise osa keskkohaga. See on pendli pöörlemisteljest $1 \text{ m} \pm 10 \text{ mm}$ kaugusel. Pendli kogumass löögikeskmes on $m_0 = 6,8 \text{ kg} \pm 50 \text{ g}$ (m_0 suhe pendli kogumassi m ja vahemaasse 1 pendli raskuskeskme ja selle pöörlemistelje vahel võrdub $m_0 = m \frac{1}{a}$).

2.4.2.2. Katse kirjeldus

2.4.2.2.1. Tahavaatepeegel kinnitatakse toe külge nii, et see ei takista tahavaatepeegli liikuvate osade liikumist. Tahavaatepeegli toe külge kinnitamise ja varda asetamise korra soovitab tahavaatepeegli katsetamisele esitanud isik.

2.4.2.2.2. Kui tahavaatepeegil on seade, millega saab reguleerida vahemaad alusest, tuleb vahemaa reguleerida kõige väiksemaks.

2.4.2.2.3. Katse seisneb selles, et haamer langeb pendli 60° vertikaalnurgale vastavalt kõrguselt nii, et haamer lööb tahavaatepeeglit ajal, kui pendel jõuab vertikaalasendisse, haamri löögipunkt on pendli löögikeset horisontaalselt läbival joonel.

2.4.2.2.4. Tahavaatepeeglite löökatseid tehakse järgmistel tingimustel:

2.4.2.2.4.1. Sisemised tahavaatepeeglid

Katse 1 – Peegelpinnaga risti, löögipunkt on selline, et löök peeglile läbib punkti, kus hoidik kinnitub varrele või paigaldusalusele. Löök on suunatud peegelpinnale.

Katse 2 – Hoidiku servale nii, et löök on peegli tasapinnaga 45° nurga all ja on horisontaaltasapinnal, mis läbib punkti, kus hoidik kinnitub varrele või paigaldusalusele. Löök on suunatud peegelpinnale.

2.4.2.2.4.2. Välimised tahavaatepeeglid

Katse 1 – Peegelpinnaga risti, löögipunkt on selline, et löök peeglile läbib punkti, kus hoidik kinnitub varrele või paigaldusalusele.

Katse 1' – Peegli tagumisele küljele, selle varrele või paigaldusalusele (haamer on kinnitustasapinnast sama kaugel kui katses 1 ning peegel on löögikeskme trajektooriga risti).

Katse 2 – Hoidiku servale nii, et löök on peegli tasapinnaga 45° nurga all ja on horisontaaltasandil, mis läbib punkti, kus hoidik kinnitub varrele või paigaldusalusele. Löök on suunatud peegelpinnale.

2.4.2.2.4.3. Üldmärkused

2.4.2.2.4.3.1. Peegli keskmeks loetakse võrdluspunkti, kui katsetataval seadmel ei ole selgelt määratletud paigaldusalust või vart või kui kinnituspunkt on peegli servas.

2.4.2.2.4.3.2. Kui punktis 2.4.2.2 kirjeldatud katset ei ole võimalik teha, nihutatakse löögipunkti pendli sümmeetria-tasandil nii, et haamri madalaim punkt on 40 mm kaugusel kinnitustasapinnast.

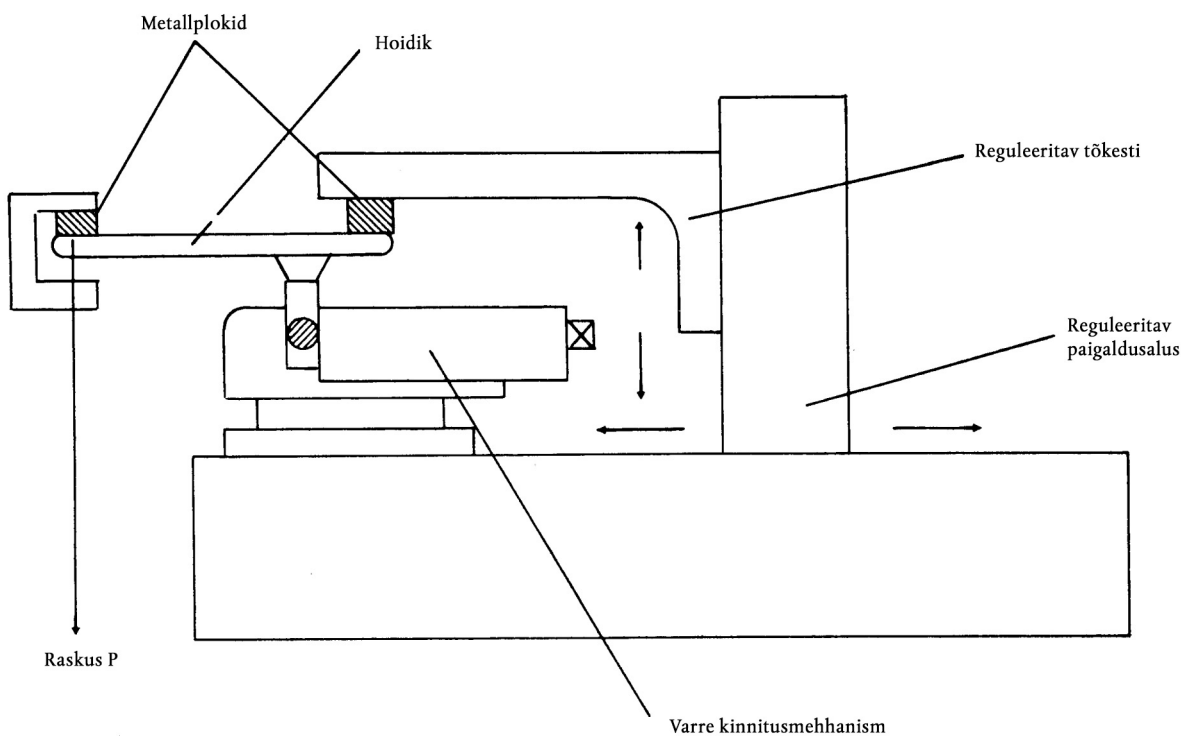
2.4.3. Varre külge kinnitatud hoidiku paindekatse

2.4.3.1. Katse kirjeldus

Hoidik asetatakse seadmesse nii, et varre või paigaldusaluse saab kindlalt kinnitada. Kinnituskohale kõige lähemal olev varreots fikseeritakse hoidiku suurima mõõtme suunas 15 mm laiuse tõkestiga, mis katab hoidikut kogu laiuses.

Hoidiku teise otsa pannakse eespool kirjeldatuga analoogne tõkesti, et kinnitada hoidikule konkreetne katsekoormus (joonis 2).

Tahavaatepeegli hoidiku paindekatseseadme näidis

Joonis 2

2.4.3.2. Katsekoormus on 25 kg. Seda rakendatakse üks minut.

2.5. Tulemuste tõlgendamine

2.5.1. Kõigi punktis 2.4.2 kirjeldatud katsete korral peab pendel jätkama liikumist pärast lööki ja saavutama vertikaalpinnaga vähemalt 20° nurga.

2.5.2. Kui punktis 2.4.2 kirjeldatud katsete korral puruneb tahavaatepeegli vars või paigaldusalus, ei tohi allesjäänud osa ulatuda alusest kõrgemale kui 1 cm. Kui vars või paigaldusalus läheb katki, ei tohi aluse allesjäänud osa moodustada ohtlikku eendit.

2.5.3. Punktides 2.4.2 ja 2.4.3 kirjeldatud katsete käigus ei tohi peegel puruneda. Kuid peegli purunemine on lubatud ühel järgnevatest tingimustest:

2.5.3.1. Klaasikillud on hoidiku tagumise külje või hoidikule kindlalt kinnitatud pinna küljes kinni, eeldusel et mitte rohkem kui 5 mm laiune ala tuleb lahti.

2.5.3.2. Peegel on kaitseklaasist.

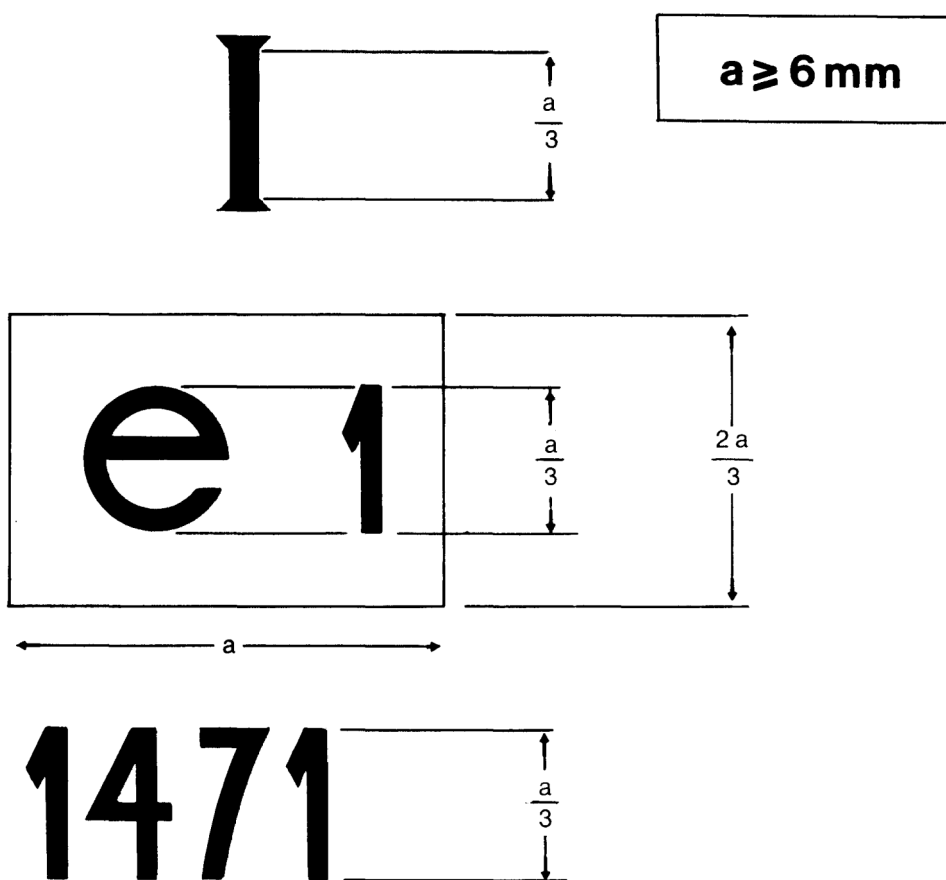

2.6. Tüübikinnitusmärk

2.6.1. Tüübikinnitusmärk koosneb ristkülikust, mille sees on e-täht, millele järgneb tüübikinnituse andnud riigi eraldusnumber või -täht (1 – Saksamaa, 2 – Prantsusmaa, 3 – Itaalia, 4 – Madalamaad, 6 – Belgia, L – Luksemburg). Ristküliku läheduses on tüübikinnituse number, mis vastab tüübinaidise kinnitustunnistuse numbrile.

2.6.2. Tüübikinnitusmärk (tähis ja number) pannakse tahavaatepeegli peamisele osale nii, et see oleks selgesti loetav ja kustumatu ka siis, kui tahavaatepeegel on sõidukile paigaldatud.

EMÜ tüübikinnitusmärgi näidis (*)

Selgitus

Sellise EMÜ tüübikinnitusmärgiga peegel on I klassi peegel (sisemine tahavaatepeegel), mille tüübi on kinnitanud Saksamaa (e.1) numbri 1471 all.

(*) Skeemidel olevatel numbritel on ainult illustreeriv tähendus.

3. SÕIDUKITELE PAIGALDAMISE NÕUDED

3.1. Üldosa

3.1.1. Tahavaatepeeglid tuleb kinnitada nii, et need normaalses sõidutingimustes püsiksid paigal.

3.1.2. A-kategooria sõidukitele paigaldatavad välimised tahavaatepeeglid peavad olema II klassi peeglid, B-kategooria sõidukitel III klassi peeglid.

3.2. Arv

3.2.1. Kõigil sõidukitel peab olema nii sisemine kui välimine tahavaatepeegel, viimane on paigaldatud sõiduki vasakule küljele.

3.2.2. Kui punktis 3.5 sätestatud tingimusi seoses sisemise tahavaatepeegli vaateväljaga ei ole täidetud, tuleb sõiduki paremale küljele kinnitada välimine tahavaatepeegel. Sellisel juhul ei ole sisemise tahavaatepeegli paigaldamine vajalik, kui see ei võimalda nähtavust taha.

3.3. Asukoht

3.3.1. Tahavaatepeeglid peavad olema asetatud nii, et juhiistmel istuval juhil oleks normaalses juhtimisasendis selge nähtavus sõiduki taga olevale maanteele.

3.3.2. Välimised tahavaatepeeglid on nähtavad läbi külgakende või läbi tuuleklaasi osa, mida puhastavad klaasipuhastid. Seda sätet ei kohaldata nõukogu direktiivis (mootorsõidukite ja nende haagiste tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) määratletud rahvusvahelistesse kategooriatesse M₂ ja M₃ kuuluvate sõidukite paremale küljele paigaldatud välimiste tahavaatepeeglite suhtes.

3.3.3. Vasakpoolse rooliga sõidukite puhul tuleb ettenähtud välimine tahavaatepeegel paigaldada sõiduki vasakule küljele nii, et sõiduki vertikaalse keskpikitasapinna ning tahavaatepeegli keset läbiva püsttasapinna ja juhi silmaterade asukohti läbiva sirglõigu keskpunkti vahel oleks nurk, mis ei ületa 55°.

3.3.4. Tahavaatepeegel ei tohi ulatuda sõiduki kerest väljapoole oluliselt rohkem, kui on vaja punktis 3.5 sätestatud vaatevälja saamiseks.

3.3.5. Kui välimise tahavaatepeegli alumine serv on vähem kui 2 m kõrgusel maapinnast, kui sõidukil on koorem, ei tohi see tahavaatepeegel eenduda sõiduki ilma tahavaatepeegliteta mõõdetud üldlaiusest rohkem kui 0,20 m.

3.3.6. Punktide 3.3.4 ja 3.3.5 alusel võivad tahavaatepeeglid eenduda sõidukite maksimaalselt lubatud laiusest.

3.4. Reguleerimine

3.4.1. Juht peab saama reguleerida sisemist tahavaatepeeglit juhtimisasendis.

3.4.2. Juhipoolele küljele paigaldatud välimist tahavaatepeeglit peab saama reguleerida suletud uksega sõidukis. Kuid peegli asendi võib fikseerida väljastpoolt. (1)

3.4.3. Punkti 3.4.2 nõudeid ei kohaldata välimiste tahavaatepeeglite suhtes, mida saab tõuke tõttu asendi muutumise järel algasendisse tagasi panna ilma reguleerimiseta.

3.5. Vaateväli

3.5.1. Üldosa

Allpool määratletud vaateväli tuleb määrata, kasutades binokulaarset nägemist, kusjuures vaatleja silmad on eespool punktis 1.7 määratletud juhi silmaterade asukohas. Vaateväli määratakse nii, et sõiduk on tühi, välja arvatud vaatleja, ja see tuleb määrata läbi akende, mille valguse läbilaskvustegur on üle 70 %.

3.5.2. Sisemine tahavaatepeegel

Vaateväli peab olema selline, et juht näeb vähemalt 20 m laiust tasast ja horisontaalset maanteeosa, mille kese on sõiduki vertikaalsel keskpikitasapinnal ja mis ulatub sõiduki taga 60 m kaugusele silmapiiri suunas (joonis 3).

3.5.3. Vasakpoolne välimine tahavaatepeegel

Vaateväli peab olema selline, et juht näeb vähemalt 2,50 m laiust tasast ja horisontaalset maanteeosa, mida paremalt piirab tasapind, mis on paralleelne sõiduki vertikaalse keskpikitasapinnaga ja mis läbib sõiduki üldlaiuse kõige vasakpoolsemat punkti, nimetatud osa ulatub juhi silmaterade asukoha taga 10 m kaugusele silmapiiri suunas (joonis 4).

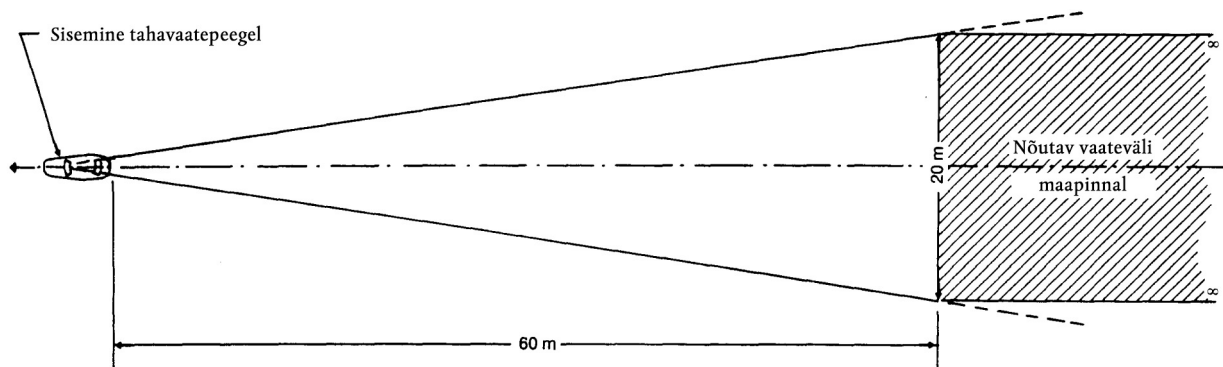
3.5.4. Parempoolne välimine tahavaatepeegel

Vaateväli peab olema selline, et juht saab näha vähemalt 3,50 m laiust tasast ja horisontaalset maanteeosa, mida vasakult piirab tasapind, mis on paralleelne sõiduki vertikaalse keskpikitasapinnaga ja mis läbib sõiduki üldlaiuse kõige parempoolsemat punkti, nimetatud osa ulatub juhi silmaterade asukoha taga 30 m kaugusele silmapiiri suunas (joonis 4).

Lisaks sellele peab juht nägema juhi silmaterade asukohti läbiva vertikaaltasapinna taga 4 m kaugusel maanteed 0,75 m laiuses (joonis 4).

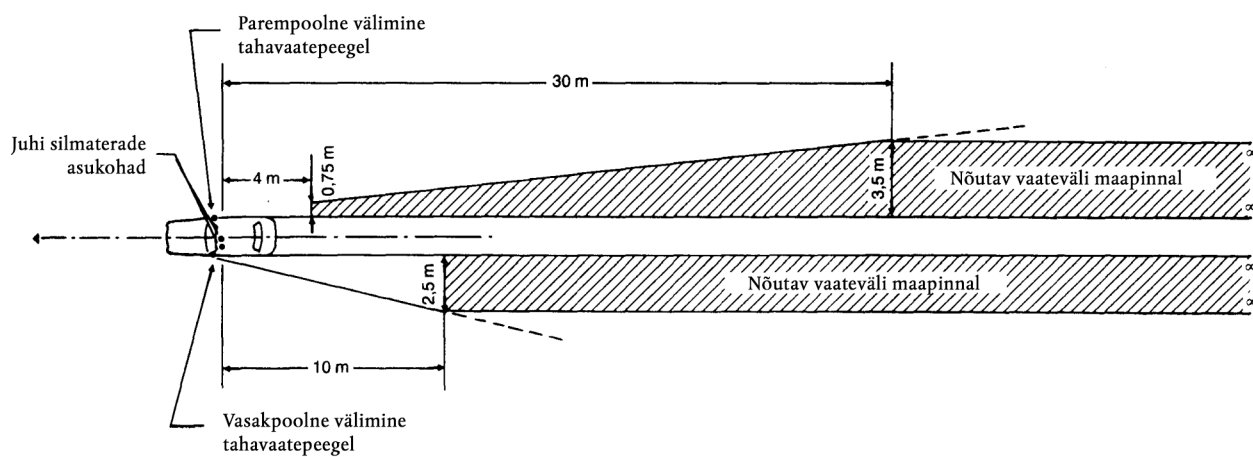
(1) Tulevikus oleks soovitatav sätestada, et ilma lukustusüsteemideta välimisi tahavaatepeegleid saaks juht reguleerida juhtimisasendis suletud uksega sõidukis. Selle paranduse inkorporeerimisel direktiivi kohaldatakse artiklis 9 sätestatud korda niipea, kui tehnika areng teeb võimalikuks lihtsad ja tõhusad tootmis- ja sõidukile paigaldamise meetodid.

Sisemine tahavaatepeegel

Joonis 3

Välimine tahavaatepeegel

Joonis 4

II LISA

TÜÜBIKINNITUSTUNNISTUS

Pädeva ametiasutuse nimetus .....

Teatis tahavaatepeegli tüübikinnituse andmise, andmisest keeldumise või tühistamise kohta

---

.....

.....

.....

.....

Tüübikinnitus nr .....

1. Kaubanimi või -märk .....
2. Klass (I, II, III) .....
3. Tootja nimi ja aadress .....
- .....
4. Tootja volitatud esindaja nimi ja aadress vajaduse korral .....
- .....
5. Esitatud tüübikinnituse saamiseks .....
6. Katselabor .....
7. Katseprotokolli kuupäev ja number .....
8. Tüübikinnituse andmise/andmisest keeldumise/tühistamise kuupäev (?) .....
9. Koht .....
10. Kuupäev .....
11. Sellele tüübikinnitustunnistusele on lisatud järgmised dokumendid, millel on eespool näidatud tüübikinnitusnumber .....
- (kirjeldavad märkused, joonised, skeemid ja kavandid tahavaatepeegli kohta)
12. Märkused .....

.....
Allkiri

(¹) Mittevajalik maha tõmmata.

III LISA ⁽¹⁾

PUNKTI H MÄÄRAMISE KATSETUSMETOODIKA

1. Mõiste

Sõitjateruumis istuva sõitja asukohta tähistav punkt H on mannekeeni rinnaosa ja jalgade vahelise teoreetilise pöörlemistelje jälg pikisuunalisel vertikaaltasapinnal.

2. Punkti H määramine

2.1. Määratakse kindlaks juhiistme punkt H.

(2.1.1.)

(2.1.2.)

2.2. Punkti H määramisel pannakse asjaomane iste tootja määratud juhtimise normaalasendisse, kui seljatugi on reguleeritav, pannakse see peaaegu vertikaalsesse asendisse.

3. Mannekeeni kirjeldus

3.1. Kasutatakse kolmemõõtmelist mannekeeni, mille kaal ja kuju vastab keskmise pikkusega täiskasvanud mehele. Mannekeen on kujutatud joonistel 1 ja 2.

3.2. Mannekeen koosneb:

3.2.1. kahest osast, millest üks kujutab selga ja teine istmikku ja mis on hingedega kinnitatud kere ja reite vahelisele pöörlemisteljele. Selle telje jälg mannekeeni küljel on punkt H;

3.2.2. kahest osast, mis kujutavad jalgu ja on hingedega kinnitatud istmikku kujutava osa külge;

3.2.3. kahest osast, mis kujutavad jalalabasid ja on pahkluid kujutavate hingedega kinnitatud jalgade külge;

3.2.4. lisaks sellele on istmikku kujutaval osal vaaderpass, millega saab kontrollida põikikallet.

3.3. Iga kehaosa kaalu kujutavad raskused pannakse raskuskeskmetesse viisil, et mannekeeni kogukaal oleks umbes 75,8 jõukilogrammi (74,4 daN). Erinevad raskused on esitatud joonise 2 juures olevas tabelis.

(¹) III lisa sarnaneb eeskirjale nr 14; eelkõige on sama osade jaotus. Seetõttu on eeskirjas nr 14 esineva, kuid käesolevas direktiivis puuduva punkti number esitatud III lisas sulgudes, märkega "pro memoria".

4. Mannekeeni paigutamine

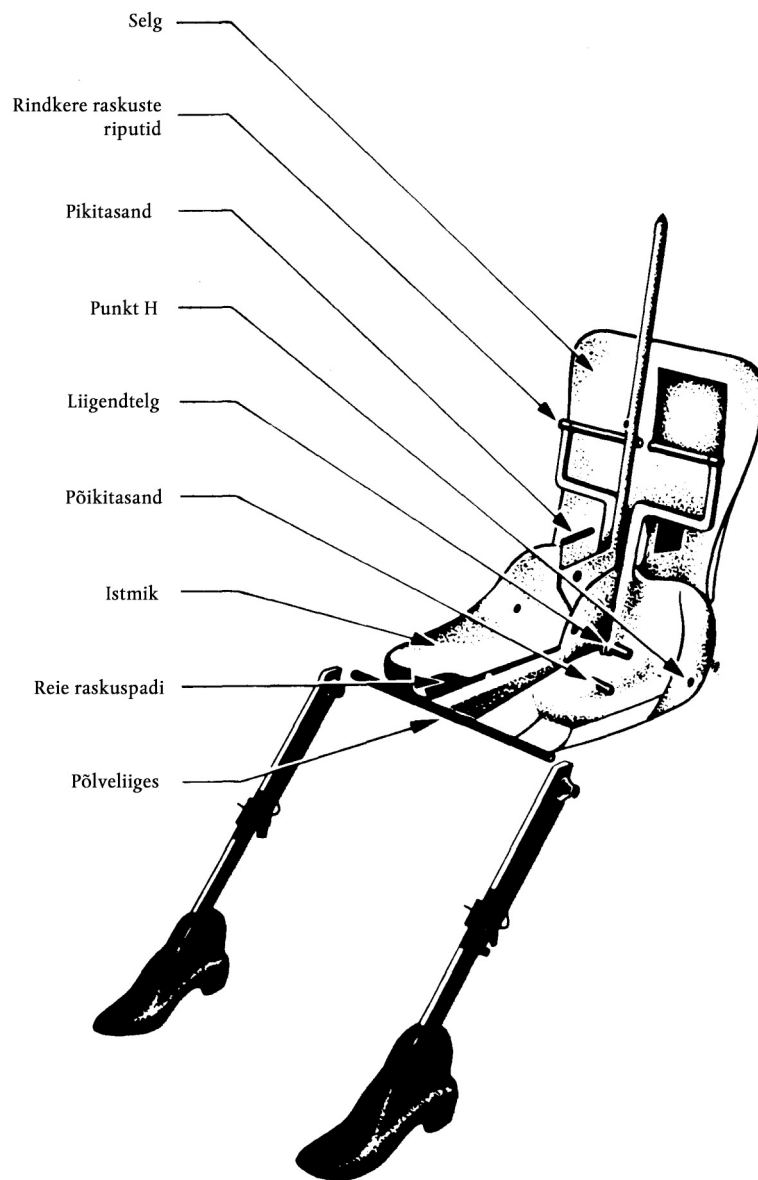
Kolmemõõtmeline mannekeen paigutatakse järgmiselt:

- 4.1. Sõiduk on horisontaaltasapinnal ja iste reguleeritakse punkti 2.2 kohaselt.
- 4.2. Katsetatav iste on kaetud riidega, mis hõlbustab mannekeeni õiget paigutamist.
- 4.3. Mannekeen paigutatakse istmele.
- 4.4. Mannekeeni jalad pannakse järgmiselt:
  - 4.4.1. Parem jalalaba pannakse puhkeasendis gaasipedaalile ja vasak jalalaba on asetatud nii, et mannekeeni istmiku põikiasetust näitav vaaderpass on horisontaalasendis.
  - (4.4.2.)
  - (4.4.3.)
- 4.5. Raskused asetatakse reitele, mannekeeni istmiku põikitasand viiakse horisontaalasendisse ning istmikku kujutavale osale asetatakse raskused.
- 4.6. Hingedega põlvekangi abil liigutatakse mannekeen istme seljatoest eemale ja mannekeeni selg kaldub ettepoole. Mannekeen pannakse sõiduki istmele tagasi, nihutades mannekeeni istmikku tahapoole kuni takistuse ilmneniseni ning mannekeeni selg pannakse tagasi istme seljatoe vastu.
- 4.7. Mannekeeni suhtes kohaldatakse horisontaalsuunas kaks korda umbes 10,2 jõukilogrammi (10 daN) suurust raskust. Raskuse kohaldamissuund ja -punkt on näidatud joonisel 2 musta noolega.
- 4.8. Kohale pannakse paika parema ja vasaku külje raskused ning seejärel kere raskused, kusjuures mannekeeni põikiasend on horisontaalne.
- 4.9. Mannekeeni põikiasendit hoitakse horisontaalsena, mannekeeni selg kaldub ettepoole, kuni kere raskus on punktist H kõrgemal vältimaks hõõrdumist istme seljatoe vastu.
- 4.10. Mannekeeni selg lükatakse taas õrnalt tahapoole ja sellega on paigutamine läbi. Mannekeeni põikitasand peab olema horisontaalne. Vastasel juhul tuleb korrata eespool kirjeldatud menetlust.

5. Tulemused

- 5.1. Kui mannekeen on paigaldatud punkti 4 kohaselt, on mannekeenil olev punkt H istme punkt H.
- 5.2. Punkti H ristkoordinaadid mõõdetakse 1 mm täpsusega, sama kehtib ka sõitjateruumi täpselt määratletud iseloomulike punktide koordinaatide kohta. Nende punktide asetus pikisuunalisel vertikaaltasapinnal kantakse skeemile.

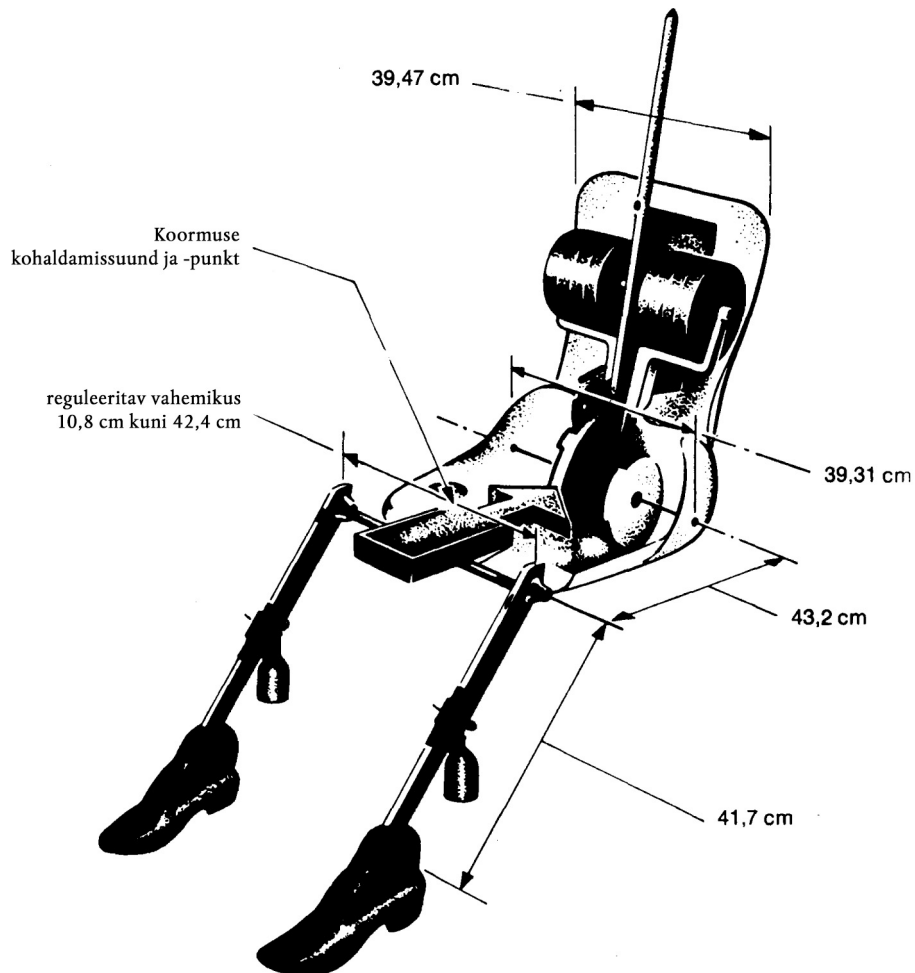
Kolmemõõtmelise mannekeeni osad

Joonis 1

Mannekeeni mõõtmed ja kaal

Joonis 2

Mannekeeni kaal	kg
Selga ja istmikku kujutavad osad	16,6
Rindkere raskused	31,2
Istmiku raskused	7,8
Reite raskused	6,8
Jalaraskused	13,2
Kokku	75,6